

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a Mgr. Jiřího Gottwalda v právní věci žalobce **AS-SENIOR, o. p. s.**, se sídlem v Havířově, U Hřiště 1324/13b, zastoupeného JUDr. Vladimírem Ježkem, advokátem se sídlem v Ostravě – Moravské Ostravě, Dvořákova 26, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem v Praze 2, Na Poříčním právu 1, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 22.9.2014 č.j. 2014/49772-222/1, ve věci správního deliktu,

t a k t o :

- I. Žaloba **se z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Podanou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 22.9.2014 č.j. 2014/49772-222/1, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ze dne 16.6.2014 č.j.

MSK 80093/2014 ve znění opravného rozhodnutí ze dne 17.7.2014 č.j. 97977/2014, kterým byla žalobci uložena pokuta ve výši 80.000,- Kč za spáchání správního deliktu podle ust. § 107 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění (dále jen zákon o sociálních službách).

V podané žalobě žalobce namítl tyto žalobní body:

1) Podstatu sporu spatřuje žalobce ve vyložení termínu „pobytová sociální služba“ dle zákona o sociálních službách. Podle žalovaného podléhá tomuto zákonu jakákoliv ubytovací služba poskytovaná seniorům, případně osobám, které potřebují asistenční službu, čímž je vytvářena zvláštní kategorie osob, které zřejmě smí využívat pouze některých ubytovacích zařízení, a to těch, která jsou registrována správním orgánem jako ubytovací sociální zařízení. Pokud osoby využijí jiné ubytovací zařízení (např. provozované podle živnostenského zákona) jde o protiprávní stav a provozovatelé tohoto ubytovacího zařízení jsou ohroženi sankcí ze strany správního orgánu, který označí takovéto ubytování za neoprávněné. V posuzované věci žalobce poskytuje jednak v rámci sociálních služeb tzv. asistenční služby podle zákona o sociálních službách a pro tuto činnost má platnou registraci a dále poskytuje ubytovací služby, příp. zprostředkování ubytování na základě živnostenského oprávnění k poskytování ubytovacích služeb. Žalobce odmítá výklad práva, podle něhož by poskytování ubytování starším osobám anebo osobám zdravotně handicapovaným bylo vázáno na zvláštní povolení státu a nedostatek této registrace by byl hodnocen jako správní delikt. Takový výklad považuje žalobce za diskriminační a nezákonný, neboť porušuje rovnost práv na straně uživatelů i poskytovatelů služeb.

2) Žalobce tvrdí, že popis skutku v rozhodnutí správního orgánu I. stupně aprobovaný žalovaným je neurčitý, když není jasné, čím konkrétně žalobce porušil zákon.

Žalovaný ve vyjádření uvedl především odkaz na ust. § 33 odst. 2 a dále § 78 zákona o sociálních službách, přičemž zdůraznil, že žalobce má zaregistrovanou sociální službu „osobní asistence“ podle § 39 zákona o sociálních službách, která je sociální službou terénní a poskytuje se v domácím prostředí uživatele a nikoliv v ubytovacím zařízení žalobce. Dále žalovaný poukázal na Doporučený postup Ministerstva práce a sociálních věcí č. 2/2014, který je zpřístupněn také široké veřejnosti. Rovněž uvedl, že poskytování pobytové služby na základě registrace k poskytování služby terénní je v rozporu se zákonem o sociálních službách a představuje poskytování sociálních služeb bez registrace ve smyslu ust. § 107 odst. 1 zákona o sociálních službách. Žalobce se tím, že zažádal o registraci terénní služby, záměrně vyhýbá přísnějším povinnostem, které musí splňovat poskytovatel pobytové služby. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů - dále jen s.ř.s.) přičemž byl vázán žalobními body uvedenými v žalobě.

Z obsahu správních spisů krajský soud zjistil, že u žalobce jako poskytovatele sociálních služeb byla v jeho sídle provedena kontrola poskytování sociálních služeb podle zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů se specifickým zaměřením podle zákona o sociálních službách. Žalobce má registrován druh sociální služby osobní asistence. Kontrolním šetřením bylo zjištěno, že poskytovaná služba je poskytována v penzionu, kde jsou klienti ubytováni na základě

smlouvy a je jim zajišťována také strava. Jedná se o bývalé zařízení pro celoroční ubytovací službu. Obyvatelé penzionu nemají klíče od svých pokojů, ty jsou přístupné na recepci. V případě potřeby mohou odcházet na dovolenku a pak si mohou pokoj zamknout. Na webových stránkách žalobce jsou uvedeny informace pro zájemce, kde jsou zveřejněny ceníky pro dlouhodobý a pro krátkodobý pobyt. Kontrolním šetřením dospěli pracovníci inspekčního týmu k závěru, že poskytované sociální služby nenaplňují registrovanou službu osobní asistence, ale nesou znaky pobytové sociální služby. V inspekční zprávě o výsledku inspekce je dále vyhodnoceno, že cílem služby, kterou má žalobce povolenu, je, aby si způsob a průběh této služby volil a řídil klient sám, asistent pomáhá klientovi překonat jeho omezení a tím zvyšovat kvalitu jeho života. Žalobce má na webových stránkách uveřejněno, že cílem krátkodobých pobytů je ulehčit situaci pečujícím o postiženého nemocného rodinného příslušníka, poskytnout jim prostor pro načerpání nových sil a energie. Dlouhodobé pobyty jsou určeny klientům, kteří jsou trvale odkázáni na pomoc druhé osoby, nacházejí se v situaci, kdy jsou osamoceni, nebo není-li z důvodu jejich zdravotního stavu možnost zajištění trvalé péče v jejich sociálním prostředí. Pracovníci žalobce pak kontrolním pracovníkům uvedli, že cílem poskytování služby je zajistit důstojné dožití, dostatek jídla, zajištění péče, zajištění čistoty, dohlédnutí na užívání léků. Inspekční pracovníci vyhodnotili, že pracovníci žalobce nejsou ztotožnění s cíli, které si poskytovatel stanovil pro terénní sociální službu osobní asistence, neboť inklinují k tomu, aby uživatelé zajistili péči, která nese znaky pobytové sociální služby. Dále bylo v inspekční zprávě vyhodnoceno, že z dokumentace respondentů a uživatelů bylo zjištěno, že doba poskytování sociální služby je převážně po dobu 24 hodin. Záznamy typu „kontrola nočního spánku“ rovněž vykazují znaky pobytové služby. Charakter a rozsah poskytované služby má tedy jednoznačně znaky pobytové služby. Součástí správního spisu je rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ze dne 30.4.2013 č.j. MSK 21976/2013 ve znění opravného rozhodnutí ze dne 19.7.2013 č.j. MSK 104163/2013, jímž byla žalobci registrována sociální služba osobní asistence poskytovaná od 1.5.2013, a to jako služba terénní. Proti inspekční zprávě o výsledku inspekce podal žalobce námitky, o nichž bylo rozhodnuto rozhodnutím Úřadu práce ČR, Krajská pobočka v Ostravě ze dne 19.6.2013 tak, že jim nebylo vyhověno. Krajský úřad Moravskoslezského kraje vydal dne 2.1.2014 pod č.j. MSK 165135/2013 příkaz, jímž žalobci uložil pokutu ve výši 100.000,- Kč, neboť se dopustil správního deliktu podle ust. § 107 odst. 1 zákona o sociálních službách. Proti příkazu podal žalobce dne 13.1.2014 odpor. V následném správním řízení byl žalobce seznámen s podklady rozhodnutí. Podáním doručeným správnímu orgánu I. stupně dne 10.2.2014 se žalobce k podkladům rozhodnutí vyjádřil. Rozhodnutím ze dne 12.2.2014 č.j. MSK 23581/2014 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí, jímž žalobci uložil pokutu ve výši 100.000,- Kč ze stejného důvodu jako ji předtím uložil příkazem. Na základě odvolání žalobce bylo toto rozhodnutí zrušeno rozhodnutím žalovaného ze dne 23.4.2014 č.j. 2014/15983-222/1 a věc byla vrácena správnímu orgánu I. stupně k dalšímu řízení. Žalobce se k podkladům rozhodnutí vyjádřil podáním ze dne 13.6.2014. Správní orgán I. stupně vydal dne 16. 6. 2014 rozhodnutí č. j. MSK 80093/2014, jímž žalobce uznal vinným správním deliktem podle ust. § 107 odst. 1 zákona o sociálních službách tím, že poskytoval sociální služby bez oprávnění k jejich poskytování podle ust. § 78 odst. zákona o sociálních službách, když minimálně v období od 6. 5. 2013 do 12. 6. 2013 v místě Lučina 136 poskytoval uživatelům sociální službu, která svým charakterem odpovídá sociální službě pobytové, kdy na tuto službu nemá registraci podle ust. § 78 odst. 1 zákona o sociálních službách, a proto mu udělil pokutu podle ust. § 107 odst. 5 písm. d) zákona o sociálních službách ve

výši 80.000,- Kč. Označené rozhodnutí bylo pro zřejmou nesprávnost opraveno rozhodnutím ze dne 17.7.2014 č.j. MSK 97977/2014 proti rozhodnutí podal žalobce odvolání, o němž bylo rozhodnuto napadeným rozhodnutím žalovaného.

Podle ust. § 78 odst. 1 zákona o sociálních službách sociální služby lze poskytovat jen na základě oprávnění k poskytování sociálních služeb, není-li v § 83 a § 84 stanoveno jinak; toto oprávnění vzniká rozhodnutím o registraci.

Podle ust. § 33 odst. 1 až 4 zákona o sociálních službách sociální služby se poskytují jako služby pobytové, ambulantní nebo terénní. Pobytovými službami se rozumí služby spojené s ubytováním v zařízeních sociálních služeb. Ambulantními službami se rozumí služby, za kterými osoba dochází, nebo je doprovázena nebo dopravována do zařízení sociálních služeb a součástí služby není ubytování. Terénními službami se rozumí služby, které jsou osobě poskytovány v jejím přirozeném sociálním prostředí.

V prvním žalobním bodě žalobce brojí proti výkladu pojmu „pobytová sociální služba“ žalovaným, podle něhož podléhá zákonu o sociálních službách jakákoliv ubytovací služba poskytovaná seniorům, příp. osobám, které potřebují asistenční službu. Současně poukázal na skutečnost, že žalobce v rozhodném období poskytoval v rámci sociálních služeb tzv. asistenční služby, pro které měl registraci a dále poskytoval ubytovací služby na základě živnostenského oprávnění k poskytování sociálních služeb. Krajský soud při posouzení tohoto žalobního tvrzení vycházel z ust. § 33 zákona o sociálních službách, které upravuje formy poskytování sociálních služeb, jimiž jsou služby ambulantní, terénní a pobytové. Z ust. § 78 odst. 1 zákona o sociálních službách pak jednoznačně plyne, že sociální služby lze poskytovat jen na základě oprávnění k poskytování služeb, které vzniká rozhodnutím o registraci. Obsahem správních spisů i obsahem žaloby má krajský soud za prokázané a žalobce nijak nezpochybnil skutečnost, že oprávnění k výkonu sociálních služeb mu vzniklo rozhodnutím o registraci ze dne 30.4.2013 č.j. MSK 21976/2013 ve znění rozhodnutí ze dne 19.7.2013 č.j. MSK 104163/2013 toliko pro službu osobní asistence, která byla již samotným rozhodnutím označena za službu terénní. Terénní charakter tohoto druhu sociální služby vyplývá také z ustanovení § 39 odst. 1 zákona o sociálních službách, kde je osobní asistence výslovně označena za terénní službu poskytovanou osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Dále je zákonem v tomto ustanovení upraveno, že služba se poskytuje bez časového omezení v přirozeném sociálním prostředí osob a při činnostech, které osoba potřebuje.

Pokud jde o pobytové sociální služby, těch rozlišuje zákon o sociálních službách celou řadu (odlehčovací služby, týdenní stacionáře, domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, chráněné bydlení, sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče). Ačkoliv zákon o sociálních službách definici pojmu pobytová sociální služba neobsahuje, z charakteru jím vymezených druhů pobytových sociálních služeb je jednoznačně dovoditelné, že pobytová sociální služba musí splňovat dva základní rysy, a to ubytování osob v pobytovém zařízení bez ohledu na to, zda jde o ubytování krátkodobé nebo dlouhodobé a poskytování sociální služby v rámci tohoto pobytu. Tento charakter pobytových sociálních služeb

lze dovodit i z ust. § 33 odst. 2 zákona o sociálních službách, v němž jsou pobytové služby vymezeny jako služby spojené s ubytováním v zařízeních sociálních služeb.

Žalobce v žalobním tvrzení bez bližšího upřesnění konstatoval, že na základě registrace poskytoval sociální služby formou tzv. asistenční služby a dále že poskytoval ubytovací služby na základě živnostenského oprávnění. K tomuto tvrzení krajský soud pouze v obecné rovině odpovídající obecné formulaci žalobního tvrzení uvádí, že službu osobní asistence, k níž měl žalobce registraci, nelze provádět v rámci pobytové služby, neboť její forma je dle zákonné úpravy terénní. Na základě živnostenského oprávnění může žalobce poskytovat ubytovací služby, nikoliv však ubytovací služby spojené s poskytováním sociálních služeb, neboť k tomu by potřeboval samostatnou registraci k poskytování pobytových sociálních služeb udělenou formou rozhodnutí správního orgánu. Zdůraznění žalobcova živnostenského oprávnění k poskytování ubytovacích služeb považuje krajský soud za účelové, neboť obsahem správního spisu má za prokázané, že služby, které žalobce ve svém sídle poskytoval, byly pobytovými službami spojenými s poskytováním sociální služby, což žalobce ostatně žádným tvrzením nezpochybnil. To, že žalobce v posuzované věci neposkytoval běžné ubytovací služby, je seznatelné ze zjištění obsažených v inspekční zprávě, v níž je uvedeno, že pokoje respondentů jsou vybaveny polohovacími lůžky se závěsnými madly, servírovacím vozíkem na kolečkách a že jsou zde ubytováni ve dvoulůžkových pokojích uživatelé, kteří jsou si zcela cizí. Pracovníci žalobce dohlíží u ubytovaných osob na zajištění čistoty, dostatek jídla a užívání léků, kontrolují je také v noci. Rovněž na webových stránkách, jejichž kopie je součástí správního spisu, se žalobce prezentuje jako nestátní nezisková organizace poskytující sociální služby, a to terénní, pobytové a odlehčovací. Žalobce zde nabízí ubytování se službou osobní asistence, která je poskytována 24 hodin denně. Označené ubytovací zařízení, v němž žalobce poskytoval sociální služby, rozhodně nemá rysy běžného ubytovacího zařízení, jako jsou hotely, penziony apod. Je proto jednoznačné, že k provozování ubytovacích služeb takového charakteru, tj. služeb spojených s poskytováním sociální péče, bylo zapotřebí mít zvláštní registraci k provozování takového druhu služeb, což žalobce neměl. Krajský soud se proto ztotožňuje se závěry správních orgánů obou stupňů, že způsob ubytování, který žalobce poskytoval svým klientům, odpovídal poskytování pobytových sociálních služeb.

Pokud jde o druhý žalobní bod, ani tento neshledal krajský soud důvodným, když má za to, že popis skutku uvedený v rozhodnutí správního orgánu I. stupně není neurčitý a na rozdíl od žalobce považuje za jednoznačné vyjádření, jakým způsobem žalobce porušil zákon. Správní orgán I. stupně ve výroku I. uvedl, že žalobce se dopustil správního deliktu podle ust. § 107 odst. 1 zákona o sociálních službách tím, že poskytoval sociální služby bez oprávnění k jejich poskytování podle § 78 odst. 1 zákona o sociálních službách, když v rozhodném období poskytoval uživatelům sociální službu, která svým charakterem odpovídá sociální službě pobytové, kdy na tuto službu nemá registraci podle ust. § 78 odst. 1 zákona o sociálních službách. V kontextu zjištěného skutkového stavu a navazujícího odůvodnění napadeného rozhodnutí citovaný výrok odpovídá zjištěnému skutkovému stavu, kdy žalobce poskytoval sociální služby pobytové, k nimž neměl registraci ve smyslu ust. § 78 odst. 1 zákona o sociálních službách, když až rozhodnutím o registraci konkrétní sociální služby vzniká oprávnění tuto sociální službu poskytovat. Jediné oprávnění založené registrací ze dne 30.4.2013 č.j. MSK 21976/2013 měl žalobce k poskytování služeb

osobní asistence, které však ze zákona mají formu terénní služby a nikoliv služby pobytové. Jednání žalobce, který tuto terénní službu poskytoval klientům „v jejich vlastním prostředí“, které jim vytvořil tím, že je ubytoval na základě oprávnění k poskytování pobytových služeb dle živnostenského zákona, považuje krajský soud za účelové obcházení zákona o sociálních službách.

Jelikož krajský soud neshledal žádný z žalobních bodů důvodný, žalobu podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl. Ve věci bylo rozhodnuto bez jednání v souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když procesně úspěšnému žalovanému podle obsahu soudního spisu nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku je možno podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

V Ostravě dne 23. března 2017

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu